

कञ्चन गाउँपालिकाको
१२ औं गाउँसभामा प्रस्तुत वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम
२०७९

उपाध्यक्षज्यू,
गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू,
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू,
विषयगत शाखाका प्रमुखहरू,
गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयका कर्मचारी साथीहरू,

“समुन्नत कञ्चन, सबल स्थानीय सरकार” भन्ने नारालाई सार्थक पार्ने प्रयत्नका साथ कार्यान्वयन गर्ने क्रममा कञ्चन गाउँपालिका स्थापना पछिको १२ औं गाउँसभामा अध्यक्षको हैसियतले आ.व.०७९/८० को गाउँपालिकाका विकास नीति तथा कार्यक्रम यस गरीमामय सभामा प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई अत्यन्तै खुसी लागेको छ ।

संघीय शासन प्रणाली र समाजवाद उन्मुख लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्य स्थापनाका लागि पटक-पटक भएका आन्दोलन र संघर्षहरूमा सहादत प्राप्त गर्ने सम्पूर्ण ज्ञात-अज्ञात सहिदहरू प्रति उच्च सम्मानका साथ भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । उहाँहरूका परिवारजन तथा आफन्तजनहरू प्रति गहिरो समवेदना प्रकट गर्दछु ।

परिचय:

वि.सं. २०३८ साल अधिसम्म गजेडी गाउँ पञ्चायतको नाममा रहेको यस क्षेत्रलाई २०३८ सालमा सालझण्डी, रूद्रपुर र गजेडी गरी ३ गाउँ पञ्चायतमा विभाजन गरिएको थियो । २०४६ सालको प्रजातन्त्रको पुनःबहाली पश्चात २०४९ सालमा रूद्रपुर गा.वि.स.को वडा नं. १ मा रहेको जलैया, विचवापुर लगायतका क्षेत्र सालझण्डी गा.वि.स.मा जोडिन पुगेको थियो भने तत्कालिन रूद्रपुर वडा नं. ६ लाई विभाजन गरी वडा नं. १ र ६ बनाइएको थियो । नेपालको संविधान २०७२ अनुरूप राज्य पुनःसंरचनामा साविक गजेडी र रूद्रपुर गा.वि.स.लाई जोडेर यस कञ्चन गाउँपालिका निर्माण भएको हो । यस गाउँपालिकाको विचमा उत्तर देखि दक्षिण बग्ने कञ्चन नदी रहेको छ । यसै कञ्चन नदीको नामबाट कञ्चन गाउँपालिकाको नामाकरण भएको हो गाउँपालिकाको मध्य भागमा रहेको भएतापनि यस नदीबाट अहिलेसम्म धेरै उपलब्धि लिन सकिएको छैन । यस नदिमा विभिन्न ठाउँमा बाँध निर्माण गरी लिफ्ट सिंचाई गर्न सकिने सम्भावना रहेको छ तर नदीमा ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा जस्ता प्रकृतिजन्य स्रोतहरूको भने अभाव रहेको छ ।

हाम्रो यस कञ्चन गाउँपालिकामा रहेको अधिक जग्गा पर्ति, ऐलानी, सुकुम्वासी तथा अव्यवस्थित बसोबासका रूपमा रहेकोले मालपोत संकलन हुन सकेको छैन भने ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा जस्ता प्रकृतिजन्य स्रोतहरूको अभाव रहेको हुँदा यथेष्ट मात्रामा आन्तरिक राजस्व संकलन गर्न सकिने अवस्था पनि छैन ।

अहिलेसम्म गाउँपालिकाले उद्योगधन्दा, कलकारखाना, व्यापार तथा वाणिज्यको क्षेत्रमा पनि खासै प्रगति गर्न सकेको छैन । कञ्चन गाउँपालिकाका अधिकांश बासिन्दाहरू कृषि पेशामा आवद्ध भएतापनि कृषिमा सिंचाईको यथोचित व्यवस्था नहुँदा खेतीका लागि आकासे पानीमा निर्भर हुनु परेको यथार्थता हामीमाझ छ ।

अब हामीले कञ्चन गाउँपालिकाको समग्र विकासका लागि कृषिलाई व्यावसायिक तथा आधुनिकिकरण तर्फ लैजानु पर्नेछ भने लघु तथा साना उद्योगको स्थापना गरी उद्योगको क्षेत्रमा पाइला अगाडि बढाउनु पर्ने भएको छ । हाम्रो गाउँपालिकामा सञ्चालनमा रहेका विभिन्न किसिमका व्यावसायिक फर्महरूलाई दर्ताका माध्यामबाट गाउँपालिकामा अभिलेखिकरण गरी व्यवसायीहरूको व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्नु पर्ने देखिन्छ । कृषि तथा पशुपंक्षीको क्षेत्रमा प्राप्त अनुदानलाई लक्षित वर्गमा पुऱ्याउनको लागि विभिन्न किसिमका संयन्त्रहरू निर्माण गरी पहल गरिनेछ भने यसको प्रगति विवरण र पृष्ठपोषण लिनका लागि अनुगमन तथा निरीक्षणको व्यवस्था गरिने छ ।

स्थानीय तहले नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको विकास सम्बन्धी लक्ष्य तथा उद्देश्य प्राप्त गर्न समन्वय, सहयोग र सहकार्य गर्दै स्थानीय अर्थतन्त्रको विकास र विस्तारबाट समृद्धिको आधार निर्माणमा महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्न सक्दछ । विकास निर्माणका साधन स्रोतको बढोत्तरी, सेवा प्रदायक निकायहरूमा सहज पहुँचसँगै निकायगत अन्तर समन्वय र साझेदारीमा हाम्रो महत्त्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । यसर्थ, हामीले नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारको योजना तथा नीति अनुरूप नीति, योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दै आएका छौं । विकास र सुशासन अभिवृद्धि गर्दै प्रभावकारी सेवा प्रवाहको आधार केन्द्रको रूपमा स्थापना गर्दै जनतालाई पुऱ्याउनु पर्ने कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, विद्युत, खानेपानी तथा सरसफाई लगायतका सार्वजनिक सेवा सुविधाको प्रत्याभुति दिन हाम्रो महत्त्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । यसका लागि सरकारी तथा निजी, क्षेत्रसँग साझेदारी (Public Private Partnership-PPP) र सहकार्य गर्ने नीति लिइनेछ । शान्ति सुरक्षा, रोजगारी सृजना, सामाजिक सुरक्षा र मानव संसाधनको क्षमता विकासमा सहयोगी भूमिका निर्वाह गर्दै स्थानीय सरकारको संयन्त्रबाट प्रवाह हुने सेवालाई समावेशी, व्यावसायिक, प्रतिस्पर्धी र सेवामुखी बनाउँदै स्थानीय सरकारको सुशासनको संस्थागत विकासमा हामी प्रतिवद्ध छौं ।

नेपालको संविधान, २०७२ अनुसार दोस्रो पटक २०७९ बैशाख ३० मा स्थानीय निर्वाचन सम्पन्न भएको छ । गाउँपालिकाको सर्वाङ्गण विकासको लक्ष्य तथा उद्देश्य हासिल गर्न नव-निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूको कुशल नेतृत्व तथा यस गाउँपालिका भित्रका राजनीतिक दल, कर्मचारी प्रशासन, नागरिक समाज, निजी क्षेत्र, गैर सरकारी संस्था तथा आम जनसमुदायबाट रचनात्मक तथा सिर्जनात्मक

सहयोगको निरन्तर अपेक्षा गरेको छु । साथै हामी नवनिर्वाचित सबै सदस्यहरू फुटेर होइन जुटेर, बहुमतिय होइन सहमतिय अभ्यासबाट एक भई अगाडि बढ्नेछौं भन्ने विश्वास लिएको छु ।

सामावेशी, समानुपातिक विकासमा सरलता निष्पक्षता र पारदर्शिता कायम राखी छिटो-छरितो सेवा हरेक नागरिकले महसुस गर्ने गरी प्रत्याभुत गराउनु गाउँपालिकाको जिम्मेवारी हो । यसका लागि स्थानीय तहमा क्रियाशिल सम्पूर्ण राजनीतिक दल, कर्मचारी तथा सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूको साथ र सहयोग प्राप्त भईरहनेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

आर्थिक वर्ष ०७९/८० को नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा निम्न विषयलाई मार्गदर्शनको रूपमा लिईएको छ ।

- नेपालको संविधान २०७२,
- नेपालको संविधानको प्रस्तावना, मौलिक हक, राज्यका नीतिहरू, स्थानीय आर्थिक कार्य प्रणाली एवं एकल तथा साझा अधिकार सूची,
- संघीय सरकारको आवधिक योजनाले लिएका नीति तथा प्राथमिकताहरू,
- संघीय तथा प्रदेश सरकारले लिएका आर्थिक तथा वित्तिय नीतिहरू,
- स्थानीय तहका क्षेत्रगत नीति, रणनीतिहरू, योजना तथा अध्ययन प्रतिवेदनहरू,
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ का प्रावधानहरू,
- संघीय तथा प्रदेश सरकारका नीति तथा कार्यक्रमहरू,
- दीगो विकासका लक्ष्यहरू,
- स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४,
- संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट प्राप्त मार्गदर्शन तथा निर्देशनहरू,
- वडा भेलाबाट प्राप्त योजनाहरू,
- स्थलगत रूपमा गरिने योजनाहरूको अनुगमनबाट प्राप्त सिकाई,
- विगतका समीक्षा तथा कार्यानुभवबाट प्राप्त पृष्ठपोषण,
- राजनीतिक दल, विषयगत शाखाहरू, निजि क्षेत्र तथा नागरिक समाजबाट प्राप्त सुझावहरू,
- विषयगत समितिका सुझावहरू,
- राजश्व परामर्श समितिको सुझाव,
- संघीय र प्रदेश सरकारको आ.व. २०७९।८० को बजेट वक्तव्य,
- सभाका सदस्यहरूका राय सुझावहरू,
- कञ्चन गाउँपालिकाको एकिकृत विकास योजनाको प्रतिवेदन,
- स्थानीय तहका विभिन्न कानूनहरू,
- समय-समयमा व्यक्त गरिएका प्रतिबद्धताहरू आदि ।

आ.व २०७९/८० को दीर्घकालिन सोच उद्देश्य, नीति तथा कार्यक्रमका बारेमा संक्षिप्त उल्लेख गर्न चाहन्छु ।

गाउँपालिकाको दीर्घकालिन सोच:

आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक तथा भौतिक पूर्वाधार लगायत समग्र क्षेत्रको विकास गरी समृद्ध, आधुनिक र सुन्दर गाउँपालिका निर्माण गर्ने,

उद्देश्य:

उपलब्ध सीमित श्रोत र साधनको मितव्ययी र प्रभावकारी ढंगले स्तरीय भौतिक पूर्वाधारका साथ-साथै उत्पादनमूलक र अधिक प्रतिफल दिने क्षेत्रमा परिचालन गरी समुन्नत र समृद्ध गाउँपालिका बनाउने । यसका लागि देहायका थप उद्देश्यहरू अंगिकार गरिएको छ ।

- शिक्षालाई सर्वसुलभ र गुणस्तरिय बनाउने,
- कृषि र पशु विकासको व्यवसायीकरण गर्ने,
- पर्यटन क्षेत्रको पहिचान र विकास गरी जनताको आयस्तरमा वृद्धि गर्ने,
- वातावरणमैत्री तथा स्तरीय पूर्वाधार विकास गरी दीगो विकासको नीति अवलम्बन गर्ने,
- विभिन्न सामाजिक अभियानहरूको लक्ष्य अनुसारका क्रियाकलाप सञ्चालन गरी सचेत र सभ्य समाजको विकास गर्ने,
- समतामूलक समाजको विकास गरी विकासमा सबैको सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।

आर्थिक वर्ष २०७९।८० का प्राथमिकताका क्षेत्र

- कृषि र पशुपालन, स्वरोजगार, उद्योग तथा वाणिज्य, पर्यटन, सहकारी तथा वित्तिय क्षेत्रको विकासमा जोड दिइनेछ ।
- स्वास्थ्य, शिक्षा, खानेपानी तथा सरसफाई, संस्कृति, लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण लगायत सबै सामाजिक क्षेत्रको विकासमा जोड दिइनेछ
- स्थानीय सडक तथा पुल, सिंचाई, भवन तथा सहरी विकास, वैकल्पिक उर्जा, सञ्चार, पार्क, खेलमैदान जस्ता भौतिक पूर्वाधारको विकासमा जोड दिइनेछ ।
- वन तथा भू-संरक्षण, जलाधार संरक्षण, वातावरण संरक्षण, फोहोरमैला व्यवस्थापन, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण, विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य जस्ता क्षेत्र प्राथमिकतामा राखी वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापनमा जोड दिईनेछ ।
- मानव संसाधन विकास, संस्थागत क्षमता विकास, सेवाप्रवाहका मापदण्ड निर्धारण, सेवा प्रवाहमा विद्युतिय सूचना प्रविधिको प्रयोग, सुचनाको हकको प्रत्याभुति, लेखांकन, राजश्व परिचालन, वित्तिय अनुशासन आदि मार्फत संस्थागत विकास सेवा प्रवाह तथा सुशासनमा जोड दिईनेछ ।

- गाउँपालिकाभित्र रहेका ऐलानी, प्रति, सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाको लगत संकलन गरी सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण गर्नुका साथै ऐलानी, प्रति तथा सरकारी जग्गामा बसोबास गर्ने नागरिकको जग्गा नापजाँच गरी जग्गाधनी प्रमाणपूर्जा वितरण गरिनेछ।
- गाउँपालिकाभित्र बसोबास गर्ने भूमिहिन दलित र भूमिहिन सुकुम्वासीको पहिचान गरी निःशुल्क रूपमा जग्गाधनी प्रमाणपूर्जा वितरण गरिनेछ ।

आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा गाउँपालिकामा सञ्चालन हुने प्रमुख नीति तथा कार्यक्रमहरू निम्नानुसार हुनेछन् ।

आर्थिक विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

कृषि सम्बन्धी

१. वास्तविक किसानको पहिचान गरी बिउ विजन, यान्त्रिककरण लगायत प्रविधिमा अनुदानको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२. गाउँपालिकाभित्रका कृषक/कृषक समूहहरूको माग बमोजिम साना ठूला कृषि यन्त्र तथा उपकरणहरू उपलब्ध गराई कृषि यान्त्रिककरणमा जोड दिईनेछ।
३. बैदेशिक रोजगारबाट फर्केका तथा स्वदेशमै रहेका बेरोजगार युवाहरूलाई कृषि रोजगारतर्फ उन्मुख गराउन मागमा आधारित कृषि कार्यक्रम संचालन तथा योगदानमा आधारित अनुदान कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
४. च्याउ, तरकारी तथा गहुँको बिउमा अनुदान उपलब्ध गराइ उत्पादनमा वृद्धि ल्याइनेछ ।
५. माटो परिक्षण सम्बन्धी प्रयोगशालामा जि.पि.एस. प्रविधि जडान गरी निःशुल्क माटोको स्तर मापन गरिनेछ।
६. सिंचाई क्षेत्रको विस्तार, नर्सरी स्थापना, पोष्ट हार्भेष्ट तथा बिउ भण्डारण, रोग किरा नियन्त्रण, जैविक मल व्यवस्थापन, वडास्तरमा प्रविधिकको पहुँच, बिरुवा वितरण जस्ता कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
७. कृषि सम्बन्धी पालिका स्तरीय तथ्यांक अद्यावधिक, कृषि समुह तथा फर्महरूको व्यवस्थापन तथा किसान सूचिकरण गरी कृषक बर्गीकरण गरिनेछ।
८. कृषि प्रविधि विस्तारका लागि प्लाष्टिक टनेल, मल्चिङ्ग, प्लाष्टिक, थोपा सिंचाई कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
९. कृषिलाई आधुनिकिकरण तथा व्यवसायिकरण तर्फ उन्मुख गराई कृषकहरूको आयस्तर बृद्धिमा जोड दिईनेछ।
१०. कृषिजन्य बालीवस्तुको संकलन तथा बजारीकरणमा विशेष पहल गरिनेछ।
११. एक वडा एक बाली पकेट क्षेत्र कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका आधारमा अगाडि बढाईनेछ
१२. रासायनिक मल व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गर्दै समस्यालाई न्युनिकरण गर्न किसानलाई जैविक .खेति तथा जैविक मल बनाउन तर्फ प्रोत्साहन गरिने छ ।

१३. गाँउपालिकामा संचालित कृषि पशु लगायतका हाटबजारहरूको उचित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरी स्तर उन्नती गरिने छ ।
१४. एक वडा एक प्राविधिक राष्ट्रिय नीतिलाई अवलम्बन गरिने छ ।
१५. असिंचित क्षेत्रहरूलाई सिंचाईका लागि विशेष कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
१६. खेतीयोग्य जमिन बाँझो रहेको कारण कृषि जन्य वस्तुको उत्पादनमा हास आइ देशको अर्थतन्त्रमा प्रतिकूल असर परेको छ । सोको निराकरणका लागि भूमि बैंकको स्थापना गरी "जोतौं जमिन सारा पारौं हराभरा" कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ
१७. व्यावसायिक कृषकहरूले प्रयोग गर्ने विद्युत कृषि मिटरमा उठेको महशुल रकम वार्षिक रूपमा ५० प्रतिशत अनुदानस्वरूप उपलब्ध गराइनेछ ।
१८. गाउँपालिकाभिन्न स्थानीय आवश्यकताका आधारमा स्तरिय शित भण्डार गृहहरू स्थापना गरिनेछ । गाउँपालिकामा उत्पादित कृषि जन्य उपजको संकलन तथा संरक्षण र बजारिकरण गर्न सहकारी मार्फत समन्वय गरी कृषि उपजको समर्थन मूल्य निर्धारण गरिनेछ ।
१९. दिगो सिंचाईको व्यवस्था गर्न कञ्चन नदी र कोठी नदीबाट लिफ्ट सिंचाई मार्फत खेती योग्य जमिनमा सिंचाईको व्यवस्था गर्न पहल गरिनेछ । लिफ्ट सिंचाईको योजना सम्भव नभएका स्थानहरूमा डिप ट्युवेल र स्यालो ट्युवेल मार्फत सिंचाईको सुविधा पुऱ्याइनेछ

पशुसेवा सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू

२०. निर्वाहमुखी रहेको पशुपालनलाई व्यावसायिकरण गर्न आधुनिक प्रविधि मार्फत गाउँपालिकामा भएका पशुपंक्षी तथा मत्स्य पालक कृषक, समुह तथा सहकारीहरूलाई व्यावसायिक तालिम प्रदान गरिनेछ ।
२१. पशुजन्य उत्पादन बृद्धि गर्न कृत्रिम गर्भाधान मार्फत पशु नश्ल सुधार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२२. पशुपंक्षी तथा मत्स्यपालक कृषकहरू, समुह, सहकारीहरूलाई उत्पादन बृद्धि गर्नका लागि प्रोत्साहन स्वरूप साझेदारीमा विभिन्न प्रकारका अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।
२३. पशुपंक्षीहरूमा लाग्ने महामारी रोग बिरुद्ध रोकथामका लागि खोपको व्यवस्था गरिनेछ ।
२४. पशुपंक्षी तथा मत्स्य विकासका लागि प्रतिफलमा आधारित अनुदानलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
२५. गाउँपालिकाभिन्न रहेका प्राकृतिक जलासय र पोखरीहरूलाई संरक्षण गर्दै व्यावसायिक माछा पालन कार्यक्रम संचालन गर्ने समूह/सहकारी/फर्महरूलाई आवश्यक अनुदान

उपलब्ध गराइ गाउँपालिकालाई माछा उत्पादनमा क्रमशः आत्मनिर्भर गराउँदै लगिने छ ।

२६. पशुजन्य उत्पादनमा बृद्धि गर्नका लागि पशु आहारा कार्यक्रम संचालन गर्न गाउँपालिका भित्रका पशुपंक्षी तथा मत्स्य पालक कृषकहरुलाई निशुल्क रुपमा घाँसको बिउ उपलब्ध गराइनेछ ।
२७. पशुपंक्षीहरुमा लाग्ने आन्तरिक तथा बाह्य परजिवि लगायत विभिन्न किसिमका रोगहरुको उपचारका लागि पशु सेवा शाखा मार्फत निशुल्क रुपमा औषधी बितरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२८. कञ्चन गाउँपालिकालाई दुध, अण्डा र मासुमा आत्मनिर्भर बनाउन व्यावसायिक पशुपंक्षी पालक कृषकलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
२९. पशु नश्लसुधार कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा संचालन गरिने छ ।
३०. कृषि तथा पशु पालन गर्ने युवा कृषकलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिईने छ ।
३१. पशु सेवाका प्राविधिकहरुलाई क्रमश वडा-वडामा पठाई पशुपालक कृषकहरुको समस्या समाधान गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
३२. पशु बिमा कार्यक्रममा ५०% अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।

पर्यटन

३३. धार्मिक तथा पर्यटकीय क्षेत्रहरुमा राजमार्गदिखि लिङ्ग रोडमार्फत जोडिनेछ ।
३४. सामूदायिक वनहरुलाई धार्मिक तथा पर्यटकीय वनको रूपमा विकास गरी वन्यजन्तु आरक्षण केन्द्र वा प्राणी उद्यान (Zoological Park) को रूपमा विकास गर्न गुरुयोजना तयार गरिनेछ ।
३५. दानापुर ताल, मलावरदेवी मन्दिर, कञ्चन-१ र ३ मा रहेको सुपा देउराली मन्दिर, सुपा देउराली ग्रिन पार्क, सुनगाभा हर्नाचौर पार्क, रूद्रेश्वर मन्दिर, विभिन्न गुम्बाहरु, थारू संग्रहालय, मगर संग्रहालय, बेलभरियामा रहेको ऐतिहासिक वरको रूख, चित्रकुटी, मनकामना मन्दिर लगायतका धार्मिक तथा ऐतिहासिक सम्पदाहरुको संरक्षण, संवर्द्धन र विकास गरिनेछ । साथै उक्त पर्यटकीय क्षेत्रहरुमा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरुलाई आकर्षित गरिनेछ ।
३६. नेपालको विभिन्न कालखण्डमा शहादत प्राप्त गर्नुहुने वीर सहिदहरुको स्मृतिमा सहिद पार्क निर्माण गरी सहिद स्मृति प्रतिष्ठान स्थापना गरिनेछ ।

उद्योग

३७. कञ्चन गाउँपालिकाभित्र लघु तथा साना र मझौला उद्योग स्थापनाका लागि संभावनाहरुको खोजी गरी उद्योग ग्रामको स्थापना गरिनेछ ।

३८. गाउँपालिकाभिन्न रहेका आमा समूह तथा युवा क्लबहरूलाई उद्यमशिलतामा परिणत गर्न (साबुन/सर्फ, अचार, माक्स, स्यानटरी, कागजको कप बनाउने, फाइबर झोला, अगरवत्ती बनाउने लगायतका उद्योग) स्थापनाका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ
३९. स्थानीय उद्योगहरूबाट उत्पादित उत्पादनहरूलाई न्यूनतम समर्थन मूल्यमा खरिद बिक्रीको व्यवस्था गरिनेछ ।
४०. स्थानीय उत्पादनको गुणस्तर मापनका लागि प्रयोगशाला सहयोग, पहिचान सहितको ब्राण्डिङ्गको व्यवस्था, गुणस्तर प्रमाणिकरणका लागि विशेष अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
४१. कर प्रणालीमा छुटेका तथा समावेश नभएका उद्योगी तथा व्यावसायीहरूलाई करको दायरामा लिइ नयाँ करदाताहरूलाई विशेष छुट तथा एकद्वार कर प्रणालीको व्यवस्था गरिनेछ ।

सामाजिक विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू

शिक्षा तर्फका नीति तथा कार्यक्रमहरू

४२. सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि नवीनतम प्रविधिको प्रयोग र मानव संशाधन विकासमा जोड दिइएको छ ।
४३. गाउँपालिका भित्रको समग्र शैक्षिक अवयव समेट्ने गरी गाउँपालिका शैक्षिक प्रोफाइल र सोका आधारमा आवधिक गाउँपालिका शैक्षिक योजना निर्माण गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।
४४. सामुदायिक विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माण र मर्मतका लागि संघ तथा प्रदेश सरकारसँगको समन्वयमा काम गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।
४५. कञ्चन गाउँपालिकाको धर्म-संस्कृति कला, साहित्य र भौगोलिक परिवेश समेटि कक्षा ६ देखि कक्षा ८ सम्म स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरिनेछ ।
४६. प्रारम्भिक बाल विकास सहज कार्यकर्ता र विद्यालय कर्मचारीका लागि केन्द्र सरकारबाट प्राप्त तलबमा थप गरी दिनु पर्ने न्यूनतम तलबको व्यवस्था मिलाई प्रोत्साहनको नीति लिइने छ ।
४७. हरेक विद्यालयमा रहेका प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रहरूलाई व्यवस्थित गर्ने नीति लिइनेछ ।
४८. कञ्चन गाउँपालिकाभिन्न एक सुविधा सम्पन्न इ-लाइब्रेरीको व्यवस्था गरिनेछ ।
४९. विद्यालयको शैक्षिकस्तर सुधारका लागि सूचकमा आधारित नियमित अनुगमन तथा सुपरीवेक्षणको व्यवस्था मिलाईने छ ।

५०. सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको विश्वसनीय आधारमा मूल्याङ्कन गर्नका लागि कक्षा ५ मा उपलब्धि परीक्षण परीक्षा र कक्षा ८ को अन्त्यमा आधारभूत तह उत्तीर्ण परीक्षा संचालन तथा व्यवस्थापन गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
५१. विद्यालय शिक्षक एवम् कर्मचारीहरूको पेशागत दायित्व र मर्यादालाई उच्च राख्न शिक्षक एवम् कर्मचारी सम्मान कार्यक्रमको व्यवस्था गरिने छ ।
५२. बाल बालिकामा अन्तरनिहित क्षमताको प्रस्फुटन गराइ प्रतिभाको खोजी तथा पहिचान गरी थप प्रोत्साहन गर्नका लागि विद्यालय तथा गाउँपालिकास्तरमा विभिन्न विधामा अतिरिक्त क्रियाकलाप संचालन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
५३. सामुदायिक विद्यालयमा ९५ प्रतिशत भन्दा बढी उपस्थित भइ उत्कृष्ट नतिजा प्राप्त गर्ने विद्यार्थीहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ ।
५४. गाउँपालिका स्तरीय शैक्षिक नीति तथा योजना निर्माण गरी क्रमिक रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
५५. गाउँपालिका भित्र संचालित विद्यालयहरूमा एकरूपता हुने आबधिक परीक्षा तथा आधारभूत तह उत्तीर्ण परीक्षा गाउँपालिका स्तरमा संचालन तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
५६. विद्यालयमा हुने भौतिक निर्माण तथा मर्मत संभार कार्यलाई विद्यालय सुधार योजनाका आधारमा व्यवस्थित गर्दै अपांगमैत्री संरचना बनाइनेछ ।
५७. सामुदायिक सिकाइ केन्द्रबाट संचालन हुदै आएका सीपमूलक र आयमूलक तालिमलाई व्यवस्थित गर्दै सम्बन्धित सरोकारवाला संस्थाहरूसँग समन्वय गर्दै सञ्चालनमा निरन्तरता दिइनेछ ।
५८. सामुदायिक शिक्षालयहरूमा नर्सिङ्ग सेवाको पहुँचका लागि संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको सहकार्यमा नर्सको व्यवस्था गर्ने कार्य अगाडी बढाइनेछ । साथै छात्राहरूका लागि निशुल्क सेनिटरी प्याडको लागि भेन्डिङ्ग मेशिनको व्यवस्था गरिनेछ ।
५९. विद्यार्थी संख्याको चाप बढेका विद्यालयमा संघ, प्रदेश तथा अन्य विभिन्न निकायको समन्वयमा स्कूल बसको व्यवस्था गर्ने नीति लिइनेछ ।
६०. गाउँपालिकाभित्र रहेको एकमात्र हरैया बहुमुखी क्याम्पसलाई अनुसन्धान केन्द्रको रूपमा विकास गरी प्राज्ञिक उन्नयनका लागि नियमित अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ साथै विबिए कक्षा सञ्चालनका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
६१. न्यूनतम शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्न, शैक्षिक गुणस्तर मापदण्ड लागू गरिनेछ । साथै न्यूनतम शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्न नसक्ने तथा न्यूनतम संख्या समेत कायम हुन नसकेका विद्यालयको सम्भाव्यता अध्ययन गरी मर्ज गरिनेछ ।

६२. कञ्चन गाउँपालिकाभिन्नका संस्थागत तथा सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत उत्कृष्ट छात्र-छात्रा तथा विद्यालयलाई सामुदायिक विद्यालय सरह पुरस्कार तथा सम्मान प्रदान गरिनेछ ।
६३. सु-संस्कृत समाज निर्माणसँगै शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि शिक्षक एवं अभिभावक लक्षित अभिमुखिकरण कार्यक्रम लागू गरिनेछ ।
६४. युवा तथा खेलकुद विकास कार्यक्रमलाई योजनाबद्ध रूपमा क्रमशः ब्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
६५. गाउँपालिका स्तरिय खेलकुद विकास समिति गठन गरिनेछ ।
६६. निर्माणाधिन रूपमा रहेका खेलग्रामको कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
६७. हरेक विद्यालय तथा युवा क्लबहरूमा खेलकुद विकास समितिको अगुवाइमा खेलाडी छनौट, खेल प्रशिक्षक प्रशिक्षण तथा सोका लागि आवश्यक स्रोत साधन उपलब्ध गराइनेछ ।
६८. राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड तथा गाउँपालिका खेल प्रतिभा सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइनेछ खेल सप्ताह कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
६९. गाउँपालिका स्तरिय अध्यक्ष कप फुटवल प्रतियोगिता र उपाध्यक्ष कप महिला भलिबल प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ ।
७०. उत्कृष्ण खेलाडी तथा प्रशिक्षक सम्मान कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक शाखाको नीति तथा कार्यक्रमहरू

७१. महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा स्थापना हुने र सञ्चालनमा रहेका लघु उद्योगहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ
७२. लैङ्गिक हिंसा निवारण तथा तत्काल उद्धार तथा राहत कोष संचालनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
७३. बालबालिकाहरूमा हुने शारीरिक, मानसिक तथा यौनजन्य दुर्व्यहार तथा जघन्य अपराध न्यूनिकरणका लागि आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । अपाङ्ग भएका व्यक्तिहरूको क्षमता विकास कार्यक्रमका लागि विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।
७४. बाल क्लबहरू गठन गरी पालिकास्तरमा बाल सञ्चाल निर्माण गरी क्षमता विकास गरिने छ ।
७५. संरक्षकत्व गुमाएका बालबालिकाको पुनःस्थापना तथा सुरक्षित आवास कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

७६. अशाहय र विपन्न परिवारका महिलाहरुलाई क्षमता विकास तथा सिपमुलक तालिमहरु प्रदान गरी सक्षम र आत्मनिर्भर बनाउने नीति लिईनेछ ।
७७. ज्येष्ठ नागरिक मिलन केन्द्र, बाल उद्यान, अनाथालय, अपाङ्गता विद्यालय आदिलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाईनेछ ।
७८. सुनौलो हजार दिनका बालबालिकाहरुको स्वास्थ्य प्रवद्धन गरी कुपोषणमुक्त गराइनेछ ।
७९. बाल विवाह, दाइजो प्रथा विरुद्ध चेतनामूलक एवम् क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी तालिमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
८०. महिलाहरुलाई आन्मनिर्भर र सशक्तिकरण गर्न विभिन्न तालिम सञ्चालन गरिनेछ साथै उद्यमशिल र स्वालम्बी बनाउन आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग गरिनेछ ।

स्वास्थ्य तर्फका नीति तथा कार्यक्रमहरु

८१. अति विपन्न नागरिक र महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको उपचारको व्यवस्थापन गर्न स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम निःशुल्क गरिनेछ ।
८२. प्रसुती केन्द्रमा सबैको पहुँच पुऱ्याउन कञ्चन-२ को गजेडी स्वास्थ्य चौकिमा वर्थिङ्ग सेन्टर विस्तार गरिनेछ ।
८३. गाउँपालिकाबाट दुईवटा स्वास्थ्य चौकीमा संचालित प्रयोगशालालाई व्यवस्थित गरी गर्भवती महिलाहरुको अनिवार्य जाँच गर्नुपर्ने सेवालालाई निःशुल्क गरिनेछ ।
८४. स्वास्थ्य सेवाको पहुँच बढाउन आगामि आ.व.मा दुई वटा स्वास्थ्य चौकी मातहत रहने गरी एम्बुलेन्स सेवा संचालन गरिनेछ ।
८५. ज्येष्ठ नागरिकसँग अध्यक्ष कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै ७० वर्ष माथिका सबै नागरिकको न्यूनतम स्वास्थ्य जाँच वर्षको दुई पटक घरमै गएर गरिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
८६. सुत्केरीसँग उपाध्यक्ष कार्यक्रमलाई परिमार्जित गरी गाउँपालिकाबाट संचालित वर्थिङ्ग सेन्टरमा प्रसुती हुने महिलाहरुलाई तत्काल पोषणयुक्त खानेकुरा वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
८७. स्वास्थ्य क्षेत्रमा स्वयंसेवकको रुपमा खट्नुहुने सामुदायिक महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुलाई प्रोत्साहन गरिने नीति निरन्तर राखिनेछ ।
८८. कुपोषण मुक्त कञ्चनको कार्यक्रमलाई मुर्त रुप दिन कुपोषित बच्चाको लगत संकलन गरी उपचारको कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
८९. १५ शैयाको अस्पताल निर्माण कार्यलाई प्राथमिकतामा राखी सबै सेवाको पहुँच पुऱ्याइने छ ।

९०. सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई भौतिक पूर्वाधारयुक्त बनाउन बाँकी रहेका कामलाई अगाडि बढाईनेछ ।
९१. कुनै पनि नागरिकलाई स्वास्थ्य सेवामा बञ्चित नहुने गरी आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र मार्फत उपलब्ध गराउने र स्वास्थ्य निकायहरूलाई स्वास्थ्यमा सबै नागरिकको पहुँच सुनिश्चित गराउने माध्यम बनाईने छ ।
९२. स्वास्थ्य सेवा प्रदायक व्यक्ति तथा संस्थालाई नागरिकको स्वास्थ्यप्रति संवेदनशील र जिम्मेवार बनाउन नियमनकारी निति अवलम्बन गरिनेछ ।
९३. नेपालमा संक्रामक रोगको प्रभावकारी नियन्त्रण नभैसकेको अवस्थामा नयाँ-नयाँ संक्रामक रोग र उपेक्षित ट्रपिकल रोगहरू महामारीकै रूपमा देखा पर्न थालेको, खुला सिमाना, जलवायु परिवर्तन, प्राकृतिक विपद्, पशु संसर्ग र उपयुक्त खोपहरूको अभावले गर्दा कतिपय संक्रामक रोगहरूको नियन्त्रणमा परेको कठिनाईलाई संबोधन गर्न सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय गरी प्रभावकारी कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
९४. आमा, नवजात शिशु, बालबालिका र किशोरीहरूको स्वास्थ्य प्रवर्द्धनमा अत्यन्त महत्त्वपूर्ण सेवाको सहज-सुलभ एवं प्रभावकारी रूपमा स्थानीय जनताको पहुँच पुऱ्याउन आवश्यक दक्ष जनशक्तिको परिचालन र वृत्ति विकासको सुनिश्चितता गरिनेछ ।
९५. यस कञ्चन गाँउपालिकालाई २०८२ सम्ममा वालमैत्री गाँउपालिका घोषणा गरिने छ, जसको लागि यस आ.व २०७९/८० देखि नै विभिन्न विषयका सूचकहरूलाई लक्ष्य अनुसारको प्रगति हासिल गर्नका लागि सम्वन्धित शाखाहरूलाई जिम्मेवार बनाईने छ ।
९६. महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई दिदै आएको यातायात खर्च, खाजा, अक्षय कोष लगायतका सुविधाहरूलाई स्रोतका आधारमा थप गरी समयानुकुल वृद्धि गरिनेछ
९७. विद्यालयमा अध्ययन गर्ने बालबालिकाहरूलाई स्वास्थ्यकर्मीद्वारा सामान्य चेकजाँच गर्नुका साथै स्वास्थ्य शिक्षालाई समेत प्रभावकारी बनाईने छ ।
९८. गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका असहाय, अशक्त, अपाङ्गहरूलाई आवश्यकताको आधारमा उपलब्ध भएसम्म निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा दिईने नीति लागू गरिने छ ।
९९. विपद् एवम् मानवीय स्वास्थ्य उपचार बाहेक अन्य क्षेत्रमा प्रदान गरिने आर्थिक सहायतालाई निरुत्साहित गरिनेछ ।
१००. आयुर्वेद, योग, प्राकृतिक चिकित्सा, होमियोपेथी लगायत अन्य वैकल्पिक चिकित्सालाई प्रवर्द्धन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
१०१. नसर्ने रोग व्यवस्थापनका लागि आयुर्वेद तथा योग चिकित्सालाई अझ प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिने छ ।

१०२. ६० वर्षमाथिका सबै नागरिकहरू, एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू र अति विपन्न भनी प्रमाणित भएका नागरिकहरूलाई निःशुल्क स्वास्थ्य विमाको व्यवस्था क्रमशः गरिनेछ ।
१०३. वृद्ध तथा अपाङ्ग नागरिकहरूलाई घुम्ती स्वास्थ्य कार्यक्रम अन्तर्गत पाठेघरको क्यान्सर, स्तन क्यान्सर, मृगौला, आँखाको निःशुल्क परीक्षण वार्षिक दुई पटक गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

वातावरण विपद् व्यवस्थापन खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू

१०४. वातावरण संरक्षणका लागि बैकल्पिक उर्जा (वायो ग्याँस, सुधारिएको चुलो र सौर्य उर्जा) जडानलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिईनेछ ।
१०५. सार्वजनिक शौचालय र संस्थागत शौचालयहरू बालमैत्री, लैङ्गिक मैत्री र अपाङ्ग मैत्री बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१०६. खानेपानीका श्रोतहरूको संरक्षणमा ध्यान दिइने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१०७. विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तयार गरी सोहि अनुसार लागू गरिनेछ ।
१०८. विपद् व्यवस्थापन कोषलाई निरन्तरता दिई अझ प्रभावकारी रूपमा परिचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । विपद् व्यवस्थापन योजना र प्रतिकार्य योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
१०९. विपद् तथा जोखिम न्यूनिकरण र उद्धार कार्यका लागी पदाधिकारी तथा कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धी गर्दै जाने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
११०. छाडा पशु चौपायाहरूको नियन्त्रण तथा सुरक्षाका लागि छिमेकी पालिका तथा सामुदायिक वनहरूसँग समन्वय गरी गौशाला स्थापना गर्नुका साथै गौशालाबाट संकलित मलमूत्रलाई प्रारंगिक मल उत्पादन गरी रासायनिक मललाई प्रतिस्थापन गरिनेछ ।
१११. खेती योग्य जमिन बाँझो राख्ने कार्यलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।
११२. सम्पूर्ण गाउँपालिका बासिन्दाहरूमा सुरक्षित र पर्याप्त खानेपानीको पहुँच सुनिश्चित गर्दै लगिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
११३. उपयुक्त स्थानमा ल्याण्डफिल्ड साइटको पहिचान गरी निर्माण कार्य अगाडि बढाइने छ ।
११४. मुख्य बजारको सरसफाई प्रवर्द्धनका लागि निजि क्षेत्रसँग सहकार्य गर्दै अगाडि बढ्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
११५. बजार तथा मेला लाग्ने स्थानहरूमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण गर्दै सोको सञ्चालनको जिम्मेवारी स्थानीय व्यक्ति तथा संस्थालाई नै दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

११६. विभिन्न घोला तथा कुलाहरूको सफाइ गरी ताल तलैया तथा नदी नालाहरूको संरक्षणका लागि फोहोर फाल्ने र बिषादी राख्ने कार्यलाई दण्डित गर्ने नीति लिइनेछ ।
११७. सामुदायिक वन तथा सार्वजनिक स्थानहरूमा जडिबुटी खेती गर्न योजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।

भौतिक पूर्वाधार विकास तर्फका नीति तथा कार्यक्रमहरू

११८. सडक, पूर्वाधार तथा विकास निर्माणका कामहरूमा पारदर्शीता ल्याउन १०(दश) लाख भन्दा माथिका सम्पूर्ण निर्माण विद्युतीय बोलपत्र दारभाउपत्र / (E-Bidding) मार्फत गरिनेछ ।
११९. गाउँपालिका भवन परिसरमा **बगैचा** निर्माणलाई बजेटको व्यवस्था गर्दै निर्माण कार्य अगाडि बढाइने छ ।
१२०. गाउँपालिका भित्र आवश्यक पर्ने ठाउँमा **सार्वजनिक शौचालय** निर्माणका लागि बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
१२१. उपोभक्ता समिति गठनमा भएको ढिला सुस्तीलाई सुधार्दै सम्पूर्ण सम्झौताहरू चैत्र मसान्तसम्ममा सक्ने लक्ष्य राख्दै पूँजीगत खर्च बढाइ दीगो विकास तर्फ अग्रसरता लिइनेछ ।
१२२. उपोभक्ता समितिलाई दिने तालिमका साथ साथै सिकर्मी र डकर्मी तालिम, प्राविधिकहरूलाई समेत विभिन्न स्तरोन्नतीमूलक तालिम गराउने व्यवस्था गरिनेछ ।
१२३. **"फराकिलो सडक, विकासको पूर्वाधार"** भन्ने नारालाई अवलम्बन गर्दै गाउँपालिका **Transportation Master Plan** बनाई सोहीअनुसार सडक निर्माणलाई प्राथमिकताको आधारमा बजेट बिनियोजन गर्ने साथै मुख्य सडकलाई चौडागरी स्तरन्नोती गर्दै ASPHALT PAVEMENT सहितको कालोपत्रे गरिनेछ ।
१२४. घर नक्शा पासलाई निरन्तरता दिई थप कडाईका साथ नियमन गरिनेछ ।
१२५. ठुला योजना तथा पुल निर्माणका लागि संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारलाई अनुरोध गरी कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ ।
१२६. भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा सार्वजनिक खरिद ऐन र कञ्चन गाउँपालिकाको सार्वजनिक खरिद नियमावालीलाई अनुशरण गरिनेछ ।
१२७. कञ्चन गाउँपालिकाको वडा नं. ३ जिग्निहवामा विद्युत सब-स्टेशन निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।
१२८. कञ्चन गाउँपालिकाको रिङ्गरोड निर्माणको अवधारणालाई पूर्णता दिइनेछ ।
१२९. लामो समयदेखि प्रयोग हुँदै आएका तथा कालोपत्रे हुन बाँकी रहेका सबै सडकहरूको स्तरोन्नती गरी कालोपत्रे गरिनेछ ।

१३०. हालसालै बन्दै गरेका सडक सञ्चालको स्तरोन्नती गरी हेभी ग्राभेल गरिनेछ ।
१३१. गाउँपालिकाका मुख्य चोकहरूमा CC क्यामेरा जडान गरिनेछ ।
१३२. गाउँपालिका भित्रका मुख्य सडकहरूमा सेन्सर जडित स्मार्ट सडक बत्तीहरूको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१३३. गाउँपालिकाभित्रका आवश्यक स्थानहरूमा कल्भर्ट, ह्युम पाइप र ढल व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१३४. मुख्य-मुख्य स्थानहरूमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण गरी सो-को व्यवस्थापकिय जिम्मा टोल विकास संस्था, स्थानीय संघ-संस्था र आमा समूहहरूलाई दिइनेछ । फायरलाइन-लुम्बिनी सडकको फायरलाइन चोकमा व्यवस्थित सार्वजनिक शौचालय निर्माण गरिनेछ ।
१३५. कञ्चन गाउँपालिकाभित्र विद्युतीय बुष्टर चार्जिङ्ग स्टेशन स्थापना गरिनेछ ।
१३६. स्थानीय नागरिकको यातायातको सुविधामा पहुँच बढाउन यातायात व्यवसायीसँग समन्वय गरी आन्तरिक रूपमा सार्वजनिक यातायात सञ्चालन गरिनेछ ।

प्रधानमन्त्री रोजगार/सामाजिक परिचालन तथा उद्यम विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू

१३७. यस पालिकामा सुचिकृत भएका बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई न्युनतम रोजगारी प्रदान गरी सार्वजनिक पुर्वाधारको विकास निर्माण सँगै सामाजिक संरक्षणको प्रत्याभूति गराईनेछ ।
१३८. यस स्थानीय तहले सञ्चालन गर्ने योजना तथा आयोजनाहरूमा आवश्यक श्रमिकहरू पूर्ति गर्दा रोजगार सेवा केन्द्रमा सुचिकृत बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई पहिलो प्राथमिकता दिईनेछ ।
१३९. गाउँपालिका तथा वडागत आयोजनाहरू प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमसँग साझेदारी गरी सञ्चालन गरिनेछ ।
१४०. गाउँपालिका अन्तर्गत सुचिकृत बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई स्वरोजगार बनाउन तथा सिपयुक्त बनाउन सिपमुलक तालिम दिई सोही प्रकारका काममा सेवाकालिन तालिम (On the Job Training) को व्यवस्था गरिनेछ ।
१४१. वैदेशिक रोजगारमा जान चाहने व्यक्तिहरूलाई पूर्व प्रस्थान अभिमुखिकरण लगायतका अन्य वैदेशिक रोजगारसँग सम्बन्धित तालिमहरूको व्यवस्था गरिनेछ ।
१४२. विभिन्न तालिम प्रदायक संघसंस्था, शाखा कार्यालयहरू तथा वडा कार्यालयहरू मार्फत भएका तालिमहरूको तथ्यांक अध्यावधिक गर्ने तथा उक्त तालिमहरूबाट भए गरेका उपलब्धिहरूसँग सम्बन्धित स्वरोजगार तथा रोजगारीको चित्रण गरिनेछ ।
१४३. रोजगार सेवा केन्द्रको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन प्रभावकारी बनाउन यससँग सम्बन्धित विभिन्न अभिमुखिकरण लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
१४४. गाउँपालिकाको प्रत्येक वडामा एक महिला उद्यम केन्द्रको स्थापना गरी सञ्चालन गरिनेछ ।
१४५. विपन्न वर्ग तथा समुदायका महिलाहरूको आर्थिक श्रोत साधनमा पहुँच बढाउन आय आर्जन र महिला सशक्तिकरण कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
१४६. पिछडिएका वर्ग र समुदायलाई व्यावसायिक कृषि र लघु उद्यममा विशेष प्राथमिकता दिईनेछ ।
१४७. बेरोजगार युवायुवतीलाई सिपमुलक उद्यमशिलता तालिम दिई स्वरोजगारका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ ।

संस्थागत विकास तथा सुशासन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१४८. सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी, पारदर्शिता र जवाफदेही बनाउन विद्युतीय शासन (e-governance) को अवधारण कार्यान्वयन गर्न सूचना तथा सञ्चार प्रविधिलाई विकास गर्दै लगिनेछ ।

१४९. यस कञ्चन गाउँपालिकाले अन्य पालिका तथा अन्य विदेशी संस्थाहरूसँग कृषि एवम् पर्यटन क्षेत्रको विकासका लागि भगिनी सम्बन्ध कायम राख्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१५०. फरक क्षमता भएका व्यक्ति तथा ज्येष्ठ नागरिकलाई सेवा प्रवाह गर्दा पहिलो प्राथमिकता दिइनेछ ।
१५१. *न्याय सम्पादन ढिलो हुनु, न्याय नपाउनु सरह हो* भन्ने कानूनी सिद्धान्तलाई अंगिकार गर्दै कञ्चन गाउँपालिकाको न्यायिक समितिबाट छिटो-छरितो र सर्वसुलभ न्याय सम्पादन गर्ने कार्यलाई विशेष जोड दिइनेछ ।
१५२. राष्ट्रसर्वेक कर्मचारीहरूको मनोबल उच्च राख्न, कार्यसम्पादन क्षमता अभिवृद्धि गर्न आन्तरिक पर्यटन काजलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१५३. न्यूनतम तलबमानमा काम गरिरहेका स्वास्थ्यकर्मी तथा कर्मचारीहरूको तलब स्केललाई स्रोतका आधारमा समयानुकूल बनाइनेछ ।
१५४. कानूनको अज्ञानता क्षम्य हुँदा भन्ने कानूनी सिद्धान्तलाई मध्यनजर गर्दै कञ्चन गाउँपालिकाका ग्रामिण क्षेत्रमा सर्वसाधारणमा कानून सम्बन्धी जानकारी गराउन कानूनी सचेतनाका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१५५. मानव अधिकारको प्रवर्द्धन, सहिष्णुता र सदभाव, सामाजिक न्याय कायम राख्न न्यायिक समिति र मेलमिलाप केन्द्रहरूको काम कारवाहीलाई थप प्रभावकारी बनाउदै लगिनेछ ।
१५६. सार्वजनिक, निजी र सहकारी मार्फत स्थानीय स्रोत र साधनलाई परिचालन गरी दीगो विकास गर्ने तर्फ ध्यान दिइने छ ।
१५७. सहकारी संस्थाहरूको क्षमता विकास गर्न विभिन्न किसिमका तालिम संचालनको लागी आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइने छ ।
१५८. करको दायरामा आउनुपर्ने तर अझैसम्म नआएका व्यक्ति, निकाय वा क्षेत्रको तथ्याङ्क भण्डार डाटा बैंक तयार गरी सोही आधारमा दर्ता तथा कारवाहीको प्रक्रियालाई गुणस्तरिय रूपमा अगाडि बढाइने छ ।
१५९. एकीकृत बजार अनुगमनलाई अभियानकै रूपमा गाउँपालिका भरी संचालन गरिने छ ।
१६०. इन्टरनेट र अनलाइनको माध्यमबाट सफ्टवेयर प्रोग्राम जस्ता अदृश्य सेवाहरूको कारोबार गर्ने तर करको दायरामा नआउने प्रवृत्ति देखिएको छ । सम्बद्ध निकायसँग समन्वय गरी करको दायरामा तत्काल ल्याइने छ ।
१६१. करसँग सम्बन्धित विषयमा आवश्यक प्राविधिक ज्ञान र सीप वृद्धि तथा निर्वाचित पदाधिकारी र सम्बन्धित कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्न सम्बन्धित सबै निकायसँग सहकार्य गरी आय तथा राजश्व व्यवस्थापनमा जोड दिइने छ ।

१६२. कर प्रणाली नियमित र व्यवस्थित गर्ने व्यवस्थामा जोड दिइने छ ।
१६३. व्यवसाय दर्ता र नविकरणलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक प्रचार-प्रसार गरी सूचिकृत गरिने छ ।
१६४. स्थानीय नागरिकहरूलाई सहज रूपमा कर तिर्ने बानीको विकास गर्न जनचेतना अभिवृद्धि गर्दै लगिने छ ।
१६५. राजश्व सङ्कलन क्षमता अभिवृद्धिको लागि प्रत्येक आ.व.मा बढी कर तिर्ने व्यक्ति र संस्थालाई कर दिवसको अवसरमा गाउँपालिकाबाट औपचारिक कार्यक्रम आयोजना गरी सम्मान गर्दै लगिने छ ।
१६६. राजश्व संकलनमा औपचारिक तथा अनौपचारिक रूपमा संलग्न कर्मचारीलाई उच्च मनोबलका साथ कार्य गर्ने वातावरण सिर्जना गर्न उचित प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिनेछ ।
१६७. आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्बन्धी वार्षिक योजना बनाई एक आ.व.मा त्रैमासिक रूपमा आन्तरिक लेखापरीक्षण गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१६८. लेखा परीक्षणका सर्वमान्य सिद्धान्त नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारीतालाई केन्द्रबिन्दुमा राखि आन्तरिक लेखापरीक्षण गरिने छ ।
१६९. आन्तरिक राजश्व संकलन गर्ने सबै वडा कार्यालयहरूको स्थलगत रूपमा कार्यालयमै गई लेखा परीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१७०. लेखा परीक्षणका नविनतम प्रवृत्तिहरू सूचना प्रविधिमा आधारित लेखापरीक्षण, वातावरणीय लेखा परीक्षण, लैङ्गिक लेखापरीक्षणलाई क्रमशः आत्मसात गर्दै लगिनेछ ।
१७१. आर्थिक कारोवारसँग सम्बद्ध कुनै कर्मचारीको सरुवा वा सेवानिवृत्त हुँदा अनिवार्य रूपमा लेखापरीक्षण गरेर मात्र रमाना/अवकाश पत्र दिइनेछ ।
१७२. कर्मचारीहरूको पेशागत व्यावसायिक दक्षता अभिवृद्धि गरिनेछ । कर्मचारीहरूको उत्प्रेरणा र मनोबल उच्च राख्न प्रोत्साहित गर्दै लगिने छ ।
१७३. वेरुजुलाई कम गर्दै क्रमशः शुन्य वेरुजुको नीति अवलम्बन गरिनेछ । पुराना वेरुजुहरू असुलउपर र फर्छ्यौटमा जोड दिइने छ ।
१७४. गाउँपालिका र वडा कार्यालयहरूबाट प्रदान गरिने सेवा प्रवाहमा नागरिकको सहज पहुँचको व्यवस्था मिलाइने छ ।
१७५. सबै नागरिकहरूको जानकारीका लागि गाउँपालिका र वडा कार्यालयमा नागरिक वडापत्र अद्यावधिक गरिनेछ ।
१७६. गाउँपालिका क्षेत्रको एकिकृत जिन्सी प्रणालीको अवलम्बन गरिने छ । PAMS (Public Assets Management System) को प्रयोग गर्दै विद्युतीय जिन्सी प्रतिवेदन प्रणालीको अनुसरण गरिनेछ ।

१७७. गाउँपालिकाको आर्थिक प्रशासन शाखाबाट हुने सम्पूर्ण भुक्तानी Electronic Fund Transfer (EFT) मार्फत गरिनेछ ।
१७८. राजश्व भुक्तानी प्रक्रियालाई सहज बनाउन E-Payment माध्यमको अवलम्बन गरिनेछ ।
१७९. सूचनाको हक प्रत्येक नागरिकको पहुँचसम्म पुऱ्याउने नीतिलाई अवलम्बन गरिनेछ
१८०. कला, संस्कृति र साहित्यको श्रीवृद्धिका लागि सामुदायिक वाचनालयको स्थापना गरिने छ ।
१८१. आदिवासी जनजाति, दलित, लोपोन्मुख, अल्पसंख्यक जातजातिको भाषा, कला, संस्कृति संस्कार संरक्षण र चौतर्फी विकासको नीति लिइनेछ ।
१८२. हेलो अध्यक्ष कार्यक्रम संचालन गरी जनताका गुनासो तथा सुझावहरू सुनी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

अन्त्यमा कञ्चन गाउँपालिकाका नीति तथा कार्यक्रमको सफल र सबल कार्यान्वयन बाट नै कञ्चन गाउँपालिकाको समृद्धि हुने कुरामा विश्वास राख्दै नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमामा साथ, सहयोग र समर्थन गर्ने सम्पूर्ण, सभाका सदस्यज्यूहरू, विषयगत समितिका पदाधिकारीहरू, बुद्धिजिवी, समाजसेवी, शिक्षक, प्राध्यापक, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू लगायत सबैलाई हार्दिक धन्यवाद तथा आभार व्यक्त गर्दै नीति तथा कार्यक्रमहरू अनुसार यस गाउँपालिकालाई “समुन्नत कञ्चन, सबल स्थानीय सरकार” बनाउन सबैको साथ, सहयोग, समन्वय र सहकार्यको आशा र विश्वास राख्दै विदा माग्दछु ।

धन्यवाद, जय कञ्चन

अध्यक्ष

नवराज ढकाल

कञ्चन गाउँपालिका, रुपन्देही